

Covid-19 და ქსენოფობიური დისკურსი საქართველოში

მარიამ მუქერია

მეცნიერების და ხელოვნების ფაკულტეტი

ხელმძღვანელი: ნინო რჩეულიშვილი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2021

განაცხადი

„როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.“

მარიამ მუქერია

მ. მუქერია

29.01.2021

სარჩევი

შესავალი.....	7
<i>კვლევის ამოცანები:</i>	9
ლიტერატურის მიმოხილვა.....	10
<i>ეთნიკურ უმცირესობებთან დაკავშირებული საკანონმდებლო ბაზა</i>	10
<i>ეთნიკური უმცირესობების უფლებებთან დაკავშირებული ადილობრივი საკანონმდებლო ჩარხო</i>	10
<i>ეთნიკური უმცირესობების უფლებებთან დაკავშირებული საერთაშორისო სტანდარტები</i>	12
<i>პოლიტიკურ ცხოვრებაში მონაწილეობა</i>	14
<i>პოლიტიკურ-ეკონომიკური საქმიანობაში ჩართულობის ხელის შემშლელი ფაქტორები</i>	14
<i>სახელმწიფო ენის ცოდნა</i>	16
<i>სახელმწიფო ენის არ ცოდნით გამოწვეული ინფორმაციის ნაკლებობა</i>	17
<i>დისკრიმინაცია ქართული ენის არ ცოდნის გამო</i>	18
<i>ქართული ენის სწავლება</i>	19
<i>გამაუცხოებელი დამოკიდებულება</i>	22
<i>სიძულვილის ენა</i>	23
თეორიული ჩარხო	24
მეთოდოლოგია.....	33
<i>კვლევის შეზღუდვები</i>	39
კონტენტ-ანალიზის შედეგები.....	39
<i>სამოქალაქო დისკურსი</i>	39
<i>აზერბაიჯანელები, როგორც არათანასწორი მოქალაქეები</i>	40
<i>აზერბაიჯანელები, როგორც „ცუდი“ მოქალაქეები</i>	41
<i>სახელმწიფო ენის არ ცოდნა</i>	41
<i>კანონის უპატივცემულობა</i>	44
<i>მოღალატეობა / სეპარატიზმი</i>	45
<i>აზერბაიჯანელები, როგორც „პრივილეგირებული“ მოქალაქეები</i>	46
<i>აზერბაიჯანელების, როგორც თანასწორი მოქალაქეები</i>	47
<i>ესენციალისტური დისკურსი</i>	48

დაბალი თვითშეგნება.....	48
გაუნათლებლობა.....	49
კულტურული განუვითარებლობა.....	50
ურჯულოება.....	50
<i>აზერბაიჯანელების დასახასიათებლად გამოყენებული შეურაცხყოფელი ეპითეტები.....</i>	<i>51</i>
მეორადი მონაცემების ანალიზი.....	53
<i>კვლევის ფარგლებში შემოქმედებული ჰიპოთეზები.....</i>	<i>74</i>
დასკვნა.....	76
გამოყენებული ლიტერატურა.....	80

აბსტრაქტი

საქართველო მრავალეთნიკური ქვეყანაა, სადაც ქართველების შემდეგ, ყველაზე მრავალრიცხოვან ჯგუფს ეთნიკური აზერბაიჯანელები წარმოადგენენ. ეთნიკური აზერბაიჯანელების მიმართ საზოგადოებაში ამბივალენტური დამოკიდებულებები არსებობს, მათ მიმართ უარყოფითი დამოკიდებულება კი განსაკუთრებით გარდამტეხი მოვლენების პერიოდში ვლინდება. სწორედ ასე მოხდა 2020 წლის გაზაფხულზე, როდესაც მარნეულის მუნიციპალიტეტიში, ინფიცირების შემთხვევების ზრდას საზოგადოების ნაწილის მხრიდან ქსენოფობური შეფასებები მოჰყვა. მოცემული სამაგისტრო კვლევის მიზანი იყო, შეესწავლა ეთნიკური აზერბაიჯანელების აღქმა პანდემიამდე და პანდემიის პერიოდში. კვლევის ძირითადი ამოცანები კი გახლდათ მარნეულის ჩაკეტვასთან დაკავშირებული ახალი ამბების კომენტარებში აზერბაიჯანელების რეპრეზენტაციის თვისებრივი შესწავლა და ამ ეთნიკური ჯგუფის მიმართ პანდემიამდე არსებული დამოკიდებულებების რაოდენობრივი ანალიზი, დემოგრაფიულ ჭრილში. კვლევა ჩატარდა შერეული მეთოდოლოგიით, კერძოდ გამოყენებული იყო თვისებრივი კონტენ-ანალიზისა და მეორადი მონაცემების ანალიზის მეთოდები. კონტენ-ანალიზის შედეგად გამოვლინდა ქსენოფობიური დამოკიდებულებების ორი ჯგუფი. პირველ შემთხვევაში, აზერბაიჯანელების უარყოფითად დასახასიათებლად გამოიყენება ესენციალისტური დისკურსი, ხოლო მეორე შემთხვევაში აზერბაიჯანელების „არათანასწორ“/არასაკმარის მოქალაქეებად არიან წარმოდგენილი. რაოდენობრივი ანალიზის შედეგად გამოვლინდა, რომ აზერბაიჯანელების მიმართ დამოკიდებულება ასაკითა და რელიგიურობით არის განსაზღვრული.

Abstract

Georgia is a multi-ethnic country, where after Georgians the most numerous groups is ethnic Azerbaijanis. There are ambivalent attitudes towards ethnic Azerbaijanis in the society, however negative attitudes towards them are especially evident during the period of turning events. This is exactly what happened in the spring of 2020, when in Marneuli Municipality, the increase in cases of infection was followed by xenophobic assessments by a section of the community. The aim of this master's thesis was to study the perception regarding ethnic Azerbaijanis before and during the pandemic period. The main goals of the research were to qualitatively study the representation of Azerbaijanis in the news comments related to the Marneuli lockdown and to quantitatively analyze the pre-pandemic attitudes towards this ethnic group, in terms of demographics. The study was conducted using a mixed methodology; in particular, the methods of qualitative counter-analysis and secondary data analysis were used. Content analysis revealed two groups of xenophobic attitudes. In the first case, essentialist discourse is used to negatively characterize Azerbaijanis, while in the second case, Azerbaijanis are presented as "unequal" / insufficient citizens. Quantitative analysis revealed that attitudes towards Azerbaijanis are determined by age and religiosity.